

Oponenstký posudek na rigorózní práci Mgr. Bc. Mgr. F. Dostála: Evaluace a autoevaluace gymnázia, Praha, FF UK 2010.

Filip Dostál se ve své rigorózní práci věnuje stále velmi aktuálnímu tématu, kterým je evaluace a autoevaluace školy. Téma je aktuální i přes to, že jeho legislativní ukotvení je v České republice od roku 2004. Jak autor dobře analyzuje v první kapitole, ucelený evaluační systém v České republice chybí a podpora autoevaluace školy ze strany státu byla zanedbatelná a nesystémová.

Práce v celkovém rozsahu 126 stran (počet stran bez příloh, celkem 141 stran) se skládá z pěti hlavních kapitol. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a jsou uspořádány od analýzy kontextu kurikulární reformy v ČR, přes teoretickou analýzu pojetí pedagogické evaluace po konkrétní návrhy a příklady realizace autoevaluace na jednom pražském gymnáziu.

Za největší přínos práce pokládám vlastní konkrétní návrhy autora, zejména „mapa prostoru autoevaluace gymnázia“, vlastní vytvořené dotazníky a postupy jejich použití a návrhy kvantitativních ukazatelů v kapitole V.2 Autoevaluace výsledků přijímacího řízení na vysokou školu.

Naopak za problematickou pokládám kapitolu II.6 Koncepce přidané hodnoty, kde autor uvádí jakýsi vzorec, který nemá empirickou podporu a zdá se, že nejen reálně, ale ani v principu. Sám autor má k tomuto vzorci celou řadu relevantních námitek. Kapitola pak působí pouze jako myšlenkové cvičení, které však s ohledem na řadu nejasností nemá význam. Přitom jsou známy (spíše ze zahraničí, ale u nás se tomuto tématu věnuje např. Koucký) určité metodologické přístupy s empirickou oporou, které jsou zde zcela opomenuty.

Dále mám k práci následující připomínky.

Na s. 6 se autorovi prolíná psaní v „já“ formě a „my“ formě.

Jestliže autor realizuje analýzu současného stavu autoevaluace v ČR, neměla by mu uniknout novela vyhlášky č. 15/2005 Sb. a sice vyhláška č. 225/2009 Sb., metodický dopis MŠMT k tomuto tématu a hlavně realizace národního projektu Cesta ke kvalitě od roku 2009. Při znalosti těchto aktuálních skutečností by bylo potřeba zmírnit některé hodnotící soudy současného stavu podpory škol.

Podobně při kritické analýze chybí zohlednění realizace pilotního testování žáků na ZŠ a nižších stupních víceletých gymnáziích, které realizoval Cermat mezi lety 2004 a 2008.

Podobně chybí (na s. 22) zohlednění úsilí MŠMT z let 2008-2009 o tvorbu standardů profese učitele.

Minimálně z výše uvedených důvodů stojí za uvážení, zda by neměly být odlišeny pasáže analytické od pasáží hodnotících.

Celkově vysoce hodnotím přístup autora k tématu od úvah teoretickofilozofických až po vlastní konkrétní promyšlené návrhy, z nichž některé v praxi již sám ověřoval. Uvedené výtky nepokládám za zásadní.

Rigorózní práce Filipa Dostála splňuje kritéria kladená na tento typ prací a doporučuji její kladné přijetí.

V Praze, 4.11.2010

PhDr. Martin Chvál, Ph.D.

Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání

PedF UK v Praze